

Protokoll fört vid Mälarens vattenvårdsförbunds styrelsemöte 20191129 Södertälje

Närvarande

Ordinarie

Staffan Jansson, ordförande
Geerth Gustavsson
Lars Greger
Christer Solander
Daniel Hellström
Erik Östman
Mats Johansson

Västerås stad
Eskilstuna kommun
Södertälje kommun
Uppsala kommun
Norrvatten
Region Stockholm
Mälarens Fiskareförbund

Tjänstgörande ersättare

Hans Olsson
Christian Ottosson
Anders Hagevi
Ingmarie Ahlberg (via skype)

Enköpings kommun
Huddinge kommun
Ragn-Sells AB
Trafikverket

Ersättare

Björn Kvist
Susanne Lindhe

Salems kommun
Stockholm Vatten AB

Adjungerade

Elin Ångman
Per Pettersson

Mälarens vattenvårdsförbund
LRF

Sekreterare

Inggrid Hägermark

Mälarens vattenvårdsförbund

§1. Mötets öppnande

Ordförande Staffan Jansson hälsade alla välkomna till styrelsemötet.

§2. Godkännande av dagordning

Dagordningen godkändes med ett tillägg om beslut om åtgärdssamordnare för Svartån under punkt 5.

§3. Föregående protokoll

Protokollet från föregående styrelsemöte 20190912 godkändes och lades till

JA 81

handlingarna.

§4. Val av ny kassör

Helena Blomquist, som valdes till kassör på årsstämman har slutat sin anställning på Länsstyrelsen den 1 november. Roger Norström på Länsstyrelsen i Västmanland har tagit över efter henne. Roger har även skött delar av ekonomin i LIFE IP Rich Waters på Länsstyrelsen.

Beslut:

Styrelsen beslutar att välja Roger Norström till ny kassör i Mälarens vattenvårdsförbund efter Helena Blomquist.

§5. Förslag till verksamhetsplan 2020

Förslaget till verksamhetsplan för 2020 skickades ut inför styrelsemötet. Budgeten som ligger i förslaget till VP 2020 är ännu inte helt färdig. Vår kassör arbetar på med bokslutet som behöver bli klart först. Färdigt förslag för budgeten kommer på styrelsemöte i vår.

Synpunkter och frågor på förslaget:

När det gäller forskningssamarbetet mellan SLU och MVVF, samarbetar Norrvatten med SLU i liknande frågor. Norrvatten har även nätverk med andra vattenproducenter. Är MVVF intresserad av ökad samverkan med vattenproducenterna?

Vilken omfattning är det på fiskövervakningen? Provfiskena i stora sjöarna sköts av SLU Aqua, som får pengar från HaV för det. Omfattningen är inte så stor och vi får ut väldigt lite information om den. För att få ut en rapport, behöver vi lägga in pengar för detta. Vätern och Vätterns vattenvårdsförbund lägger till extra pengar både för utökad provtagning och för att få en rapport. För 2020 har vi lagt in pengar i budgeten (60 000) för att få ut en populärvetenskaplig rapport om fiskövervakningen för Mälaren.

Berör detta vandringshinder? I arbetet med att ta fram fiskevårdsplan för Mälaren är frågan nu uppe om fiskevårdsplanen bara ska omfatta Mälaren eller om också de tillrinnande vattendragen med eventuella vandringshinder ska omfattas. Inom LIFE IP Rich Waters arbetar man mycket med vandringshinder. Vi kan be att få en avrapportering från detta på kommande styrelsemöte.

Resultatpresentation till kommuner m.fl: det skulle vara bra om vi t.ex. kan ta fram ett grundmaterial på ca 10 powerpointbilder som enskilda medlemmar kan föredra i sin kommunstyrelse.

Webbinarierna, är de öppna för alla eller bara för medlemmar? De riktar sig i första hand till medlemmarna, men det finns möjlighet för vem som helst att delta. Info om detta finns på hemsidan. Datumerna på webbinarierna för 2020 ser ut att vara fel, då några ligger på helgdagar. Ingrid kollar och gör rättelse i verksamhetsplanen.

Arvode till styrelseledamöterna, ligger det alltid på respektive kommun? Det stämmer. Läger vi arvoden på Mälarens vattenvårdsförbund så kommer det att påverka medlemsavgifterna. Bra att tydliggöra att det är så det fungerar.

Det pågår LOVA-projekt i regionen med strukturskalkning. Runt Södertälje har det lagts ner 11 miljoner på detta vilket sparar in 700-800 kilo fosfor om året i över 20-30 år. Är det rätt eller till och med bättre siffror? Blir effekten så som det är sagt? Det skulle vara intressant att få svar på den frågan. Vi vill gärna få till bättre uppföljning av åtgärder tillsammans med SLU. Vi kan skicka en fråga till LIFE IP Rich Waters om det finns någon projektuppföljning kring åtgärder.

Vi pratade tidigare om att beskriva hoten mot Mälaren i verksamhetsplanen. Det framgår inte nu. Eller är det något som kommer fram i visionsarbetet? Vi kan förtydliga det i syftet i VP:n men också som en del av visionsarbetet. Vilka hot menar vi? Dricksvatten, plötsliga händelser eller klimatpåverkan som ju är mer långsiktigt? Det räcker med en mycket översiktlig information på några meningar och som vi lägger till i verksamhetsplanen. Det finns mer utförligt att läsa på andra ställen om hoten mot Mälaren.

Beslut:

Styrelsen beslutade att anta verksamhetsplanen för 2020, med följande tre tillägg/ändringar:

- Ökad samverkan med vattenproducenterna
- Ta fram en powerpoint för info till KS i kommunerna om MVVF verksamhet och resultat
- Översiktlig beskrivning av hotbilden för Mälaren

Budgeten görs färdig efter bokslut och läggs till i VP:n inför stämman.

§ 5b Extraärendet: Åtgärdssamordnare för Svartån till MVVF

Västerås stad har fått möjlighet att ansöka om pengar från LOVA-medel till en åtgärdssamordnare för Svartåns vattenråd på 70% under 2020-2021. Sista ansökningsdag är idag den 29:e november.

Västerås stad har anställningsstopp och har vänt sig till MVVF med frågan om vi kan anställa en åtgärdssamordnare om ansökan beviljas. Kostnaden beräknas bli ca 550 000 kr om året, varav MVVF skulle behöva medfinansiera med ca 70 000 kr/år. Resterande finansiering kommer från Västerås stad och LOVA-medel.

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Hur ser det ut i andra tillrinningsområden? Det verkar vara en tonvikt på Västmanland i MVVF arbete? Anledningen till att det blev Sagån som vi sökte åtgärdssamordnare till tidigare är för att Sagån är det tillrinnande vattendrag till Mälaren som innehåller högst halter av näringsämnen, tillsammans med Örsundaån. Örsundaån har Enköpings kommun sökt och fått en åtgärdssamordnare för. Fyrisån bidrar också med övergödning, men de har redan ett väl fungerande vattenråd. Det är också en del av åtgärdssamordnarprojektet att initiera uppstart av vattenråd i de tillrinnande vattendrag

JA SJ

till Mälaren där det saknas vattenråd. Om vi får två åtgärdssamordnare inom MVVF, skulle det stärka arbetet.

Det ligger väl också på oss andra kommuner att bevaka att den här möjligheten finns. Många kommuner kommer att ha anställningsstopp och då kan det här vara ett sätt att få till personalresurser.

Bra förslag. Hjälmarens vattenvårdsförbund har en åtgärdssamordnare. Det pågår jobb på andra kanter. Skulle vara bra att få in redovisning till MVVF från alla dessa åtgärdssamordnare som arbetar inom Mälarens avrinningsområde.

Är det Länsstyrelsen som beviljar ansökan? Ja, beslut kommer i februari.

Finns det någon rapport där man kan se vilka vattendrag som bidrar mest med föroreningar? Ja, det finns en tidigare utredning om det. Ingrid skickar ut den tillsammans med protokollet. Vi arbetar för att få med redovisning om de tillrinnande vattendragen i den årliga rapporten från Mälarövervakningen.

Beslut:

Styrelsen bifaller att

- MVVF medverkar i ansökan om åtgärdssamordnare för Svartån tillsammans med Västerås stad
- åtgärdssamordnaren kan vara placerad på Mälarens vattenvårdsförbunds kansli.

§6. Rapportering från visionsmöte 6-7 november

Visionsgruppen, som träffades på Haga den 6-7 november, bestod av dessa deltagare:

Staffan Jansson, Västerås, ordförande
Lars Greger, Södertälje
Göran Åström, Länsstyrelsen Stockholm
Erik Östman, Region Stockholm, vice ordförande
Helene Ejhed, Norrvatten
Kjell Johansson, LRF
Elin Ångman, MVVF
Ingrid Hägermark, MVVF
Viktor Kärvinge, MVVF

Visionsgruppen fortsätter att arbeta vidare i samma konstellation. Förslaget till tidsplan för visionsarbetet ser ut som följande:

- 17 jan – träff visionsgrupp
- 4 februari – styrelsemöte med förslag till vision
- 14 februari – träff visionsgrupp
- 15 april – fullständigt förslag till styrelsen
- 21 april – styrelsemöte med beslut om förslaget
- 23 april? - Skicka ut till medlemmarna inför stämman

Visionsgruppen diskuterade framförallt följande under träffen:

- Omvärldsanalys och framtidsspaning
- SWOT-analys av MVVF (se bilaga 1, bild 7)
- Ideér kring möjlig utveckling av verksamheten: miljöövervakning, information och åtgärder
- Möjliga former för MVVF och ett MER 2.0
- Små och stora kommuner: skillnader och likheter i behoven
- Möjligheter till finansiering

Kontakt har tagits med miljödepartementet och Staffan Jansson och Lars Greger kommer att träffa dem under våren för att berätta om vårt arbete med vision för MVVF och stämna av för att landa rätt på nationell nivå. Göran Åström ingår i Vattendelegationen och även där får vi koppling till det nationella arbetet som pågår.

Tanken är att vi under 2020 lägger förslag på ändringar i förbundets verksamhet samt förslag till finansiering för hur det ska se ut 2021 och framåt 2027. Visionsgruppen tar fram ett förslag till styrelsen, som vid behov ändrar och i sin tur lägger förslaget till årsstämman.

Deltagarna i visionsgruppen kommenterade hur träffen hade varit. Det var diskussioner om allt möjligt, både högt och lågt. Bra för styrelsen att möta kansliet på det här sättet. De flesta hade betonat vikten av att arbeta mer med åtgärder. Även förbundets roll som informationsspridare togs upp.

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Mälaren är viktig som dricksvattentäkt. Kommer det med i diskussionen? Ja, Norrvatten finns med i visionsgruppen och representeras av Helene Ejhed, då Daniel Hellström inte hade tid att vara med. Hon bevakar att dricksvattenfrågorna kommer in.

Vi har begränsade resurser. Hur använder vi medlemmarnas kompetens i förbundet? Hur hjälper vi till att sammanställa material om det som våra nätverk kan? Borde vattenproducenterna till exempel avrapportera till oss? Ska vi ändra sätt att arbeta? Hur bygger vi organisationernas styrka i MVVF? Det är också viktigt att som medlem spela in hur man kan använda MVVF.

Vad är Mälarens olika värden? Till exempel rekreation, transport, dricksvatten. Ska vi beskriva det i visionsarbetet? Viktigt att visa möjligheter och inte bara alla hot.

Borde vi ha med Sportfiskarna i styrelsen? De är medlemmar i förbundet och mycket kunniga. Båtoorganisationer skulle också vara bra att få med i MVVF. Alla får använda sin kontaktyta att få nya medlemmar.

Diskussionen om visionen kommer att röra sig omkring vad förbundet ska göra och hur det ska finansieras. Nästa möte med visionsgruppen äger rum den 17 januari. Alla i styrelsen får gärna lämna synpunkter innan dess så vi får med det redan från början.

§7. Rapport pågående projekt

JA 87

Ingrid och Elin redogjorde för övrigt pågående arbete inom förbundet och MER, se bilaga 1.

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Angående bilden i utbildningen "Kommunernas roll i vattenförvaltningen" som berör åtgärder i lantbruket, så är det viktigt att vara medveten om att det här handlar om motstående miljöintressen. Man kan få stöd för att beta strandängar för att gynna biologisk mångfald, samtidigt som man vill hålla djuren borta från strandzonen för att minska övergödningen. Skulle vara bra att föra tillbaka frågan till vattenmyndigheten och fråga om hur man resonerar kring detta.

Vi har fått frågan från kommuner som inte är med i MER om att komma ut och hålla utbildningen om kommunernas roll i vattenförvaltningen. Det är viktigast för MER-kommunerna att vi hinner åka ut och hjälpa dem, vilket kan vara svårt nog att hinna med. För att tillgodose andra kommuner, som inte ingår i MER, och som vill ha hjälp att hålla utbildningen, är det bättre att vi skaffar oss en partner/konsult som kan företräda MVVF och åka ut och hålla utbildningen åt oss. Vi kommer i så fall att ta betalt av kommunen för kostnaden att hålla utbildningen.

Alla kommuner som är medlemmar i MER bör ha länkar till MER på hemsidan.

§8. Ekonomiuppföljning

Den ekonomiska uppföljningen delades ut på mötet och mejlas ut till samtliga i styrelsen tillsammans med protokollet.

§9. CyanoAlert – satellitbaserad övervakning och service

Petra Philipsson från Brockman Geomatics presenterade deras arbete med att ta fram ett system för övervakning av algblooming med hjälp av satellitbilder (se bilaga 2). CyanoAlert är en tjänst som använder sig av satellitdata från Copernicusprogrammet, för att tillhandahålla en application som uppskattar utbredningen av giftiga algbloomingar av cyanobakterier och vattenkvalitet. Finns som app för Androidtelefoner, men även som tjänst som skickar ut varningsmeddelande vid misstänkt höga halter via e-post till ansvariga tjänstemän på miljökontor tex. Det går också att använda data om klorofyllhalter i miljöövervakningen.

(Det finns även en inspelad föredragning av Petra om CyanoAlert från Mälarenariet den 20 september 2019, 7.15 min - 31 min i inspelningen

<https://www.youtube.com/watch?v=ePn0UtBey5g&feature=youtu.be> .)

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Vi kan få fram ett erbjudande med möjlighet för kommunerna runt Mälaren att få ta del av den här tjänsten. MVVF skulle kunna stå för en del av kostnaden nu under utvecklingsfasen och de kommuner som vill vara med skulle kunna stå den andra delen, då med en viss summa per kommun. Det kan vara intressant för allmänheten och visa

vad vi behöver jobba med mer.

Väldigt intressant för dricksvattenförsörjning. Kan man även se oljefilm på vattenytan?
För att kunna se det behövs en annan typ av sensor, radarsensorer.

Det skulle vara intressant ur invånarperspektiv, då den badplatsinfo som finns nu är inte så bra.

Kan man få fram data för de andra sjöarna runt Mälaren? Ja, om de är tillräckligt stora.
De bör vara 300*300 meter. T.ex. en sjö som är tre kvadratkilometer stor fungerar bra.

Det är smart om MVVF kan erbjuda tjänster och sedan ta betalt för dem. Alla kommer inte vilja köpa allt och det är bra om vi är lite mer kommersiella.

Bra att snabbt kunna få ut en bild av situationen, mycket intressant!

Beslut:

Ingrid får i uppgift att arbeta fram ett förslag tillsammans med Petra Philipsson från Brockman Geomatics, som vi kan erbjuda kommunerna för ett försöksprojekt med installation och användning av CyanoAlert för Mälaren med bindningstid på 2 år och start 2020. Förslaget tas upp på nästa styrelsemöte.

§10. Övriga frågor

Beslut om åtgärdssamordnare Svartån, se under punkt 5.

§11. Kommande möten under våren 2020

4 februari i Västerås

21 april

Årsstämma 15 maj

§12. Mötets avslutande

Ordförande tackade för visat intresse och avslutade mötet.

Vid protokollet

Justeras

Ingrid Hägermark
Sekreterare

Staffan Jansson
Ordförande

